

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-1242

No. 202. — Štev. 202.

NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 28, 1936—PETEK, 28. AVGUSTA, 1936

Volume XLIV. — Letnik XLIV.

FAŠISTIČNA OFENZIVA PRI IRUNU USTAVLJENA

**VLADA JE MNENJA, DA UPORNIKI
NE BODO NIČESAR DOSEGLI, KER
SE JIM JE OFENZIVA IZJALOVILA**

Po petnajsturnih bojih so bili uporniki ustavljeni. V enodnevnih bojih je padlo 800 vojakov. — Trdnjava Alcazar v Toledu bo vsak čas padla. Vladne čete bodo pričele oblegati Cordobo.

BIRIATOU, Francija, 27. avgusta. — Po ljutih bojih je bila velika fašistična ofenziva proti Irunu zlomljena. Bitka je neprenehoma trajala 15 ur in je ponehala ob 9. zvečer. Pa še pozneje je bilo slišati prasketanje strojnih pušk.

Na hrbitih so fašisti zavzeli nekaj postojank, toda niso prodrli skozi vladno črto.

Uporniki so pričeli ofenzivo z napadom na vladne postojanke pri Irunu nasproti Biriattou onstran meje. Briattou na francoski strani loči od Iruna reka Biadassoa.

Dva vladna aeroplana sta neprestano krožila nad cesto, po kateri so prodirali lahki tanki, šest oklopnih avtomobilov in infanterija. Aeroplani so metali bombe, ki pa so padale večinoma malo na levo ali desno od ceste. Dve bombi ste celo padli na francosko stran, 100 jardov od nekega hotela.

Proti večeru so vladne čete držale vse svoje postojanke. Behobia in Irun sta še vedno izven obsega uporniške armade na suhem, toda trije Caproni aeroplani so na obe mesti metali bombe in propagandne listke.

Uporniški letalci so vrgli na Irun nad 50 bomb. Prebivalstvo se skriva po kletah, ali pa je zbežalo čez mejo v Francijo.

HENDAYE, Francija, 27. avgusta. — Poveljnik vladne armade okoli Iruna, Manolo Margarida, je po končanih bojih današnjega dne rekel, da uporniki ne bodo nikdar ničesar dosegli, ker z današnjo ofenzivo niso uspeli.

"V dveh ali treh dneh," je rekel Margarida, "bo sovražnik na irunski fronti prosil za premirje. Iruna ne morejo zavzeti."

Toda Margarida ni prikrival bojazni tekoma padov.

"Napad je bil strahovit," je rekel, "toda naša moralna je vzdržala. Ne lastimo si nikakega napredka, toda ga tudi nasprotniku ne priznavamo. Naša obramba je nepremagljiva."

MADRID, Španija, 27. avgusta. — Vlada pričakuje, da se bodo uporniki v oblegani Alcazar trdnjavi vsak čas podali in je pripravil vse, da jih prepelje v Madrid, kjer jih bo nastanila v zasilnih ječah.

Oblegalci pogosto za zidovjem slišijo glasno prerekanje. Poveljniki najbrže le s težavo zadržujejo vojake, da se ne bi uprli.

Vladni letalci so zopet pričeli bombardirati fašistične postojanke v Guadarrama pogorju in pri Ovedo. Nove čete so bile poslone, da napadajo Cordobo.

HENDAYE, Francija, 27. avgusta. — Francoski prebivalci so zbežali iz krajev med Hendaye in Behobie, ker so španski izstrelki padli na francoska tla. Mnogo hiš ob cesti med Hendaye in Biriattou so zadeli izstrelki topov ali bombe iz aeroplanov.

Francoski orožniki so zaprli cesto ob meji ter naročili kmetom, da zapuste svoje domove.

S francoske strani je bilo mogoče videti spopade med nasprotnimi armadami, ko so bili vladni tanki in oklopni avtomobili poslani proti uporniški napadajoči infanteriji.

General Mola je pri Irunu pričel močno ofenzivo, da bi premagal vladne čete pri Irunu in si s tem zavaroval hrbet ter bi mogel s celo svojo armado napadati na Madrid.

Mirovni načrti predsednika Roosevelta

JEKLARJEM BODO PLAČE POVIŠANE

Kompanije razmišlja j, kaj naj odgovore na zahteve voditeljev kompanijskih unij.

PITTSBURGH, Pa., 27. avgusta. — Industrija jekla je v veliki zagati. Doslej je odločno branila svojim delavcem organizirati se v strokovnih organizacijah, posebno se je pa protivila Lewisovi zahtevi, naj bodo delavci vsake velike posamezne industrije organizirani v lastni uniji.

Jeklarske družbe so se v prvi vrsti zanašale na kompanijske unije, ki so bile ustanovljene na njihovo pobudo in so pod njihovim nadzorstvom.

Kar naenkrat so se pa kompanijske unije izneverile jeklarskim baronom. Predvčerajšnjim je bila namreč izročena jeklarskim družbam spomenica, ki so jo podpisali voditelji kompanijskih unij, in v kateri pravijo, da so kompanijske unije največji nesmisel. — Voditelji pravijo, da bodo ustanovili novo organizacijo in sicer tako kot jo priporoča J. L. Lewis, ki bo zastopala jeklarje pri kolektivnih pogajanjih.

Poleg tega zahtevajo jeklarji tudi petindvajset odstotno zvišanje plač. Kompanije ne vedo, kaj početi. Najbrž bodo v teku 60 ali 90 dni svojim delavcem zvišale plače za deset odstotkov, če bodo imele tovarne tudi v prihodnje toliko naročil kot jih imajo sedaj.

Mogoče se bodo jeklarski baroni tudi odločili za minimalno plačo, ki naj bi znašala pet dolarjev na dan. S tem bi bilo pa pomagano le neizvežbanim delavcem, kajti izvežbani že sedaj zaslužijo več.

Neizvežbani delavci dobivajo sedaj od \$3.12 do \$3.90 dnevno, kar je dosti manj kot zaslužijo njihovi tovariši v avtomobilski industriji.

DUHOVNICI BEŽE

VATIKAN, 26. avgusta. — Nadškof v Tarragoni I. Vidal y Barraquer, katerega so po poročilu iz Pariza socialisti ubili v Barceloni, je živ v Vatikanu.

Iz Španije je pobegnil takoj v začetku revolucije. Škofa iz Tortose in Cartagene sta tudi dospela v Italijo in ravno tako 52 španskih duhovnikov in menihov.

TROCKI SME OSTATI NA NORVEŠKEM

Moral je vstreči policijski zahtevi. — Sme ostati samo pogojno do 18. decembra.

OSLO, Norveška, 27. avgusta. — Leon Trocki je ustregel zahtevi norveške državne policije in se je pismeno zavezal, da ne bo neposredno, ne posredno, ne z besedo, ne s pisanjem, niti s tiskanimi izjavami niti z izjavami v pismih vodil revolucionarne propagande, ker bi bil drugače takoj aretiran.

S to izjavo si je soustanovitelj sovjetske unije zagotovil dovoljenje, da sme še do 18. decembra ostati na Norveškem.

Uradna deputacija se je zglasila pri Trockem in je zahtevala, da izjavo takoj podpiše, drugače pa bo aretiran.

Takoj nato je bila okoli Trockijeve hiše v Hoenefossu postavljena policija, ki bo v bodoče nanj strogo pazila.

Norveška naselniška oblast je justičnemu ministrstvu sporočila, da je Trocki kršil pogodbo, pod katerimi je smel priti v deželo, s tem, da je iz Norveške podpiral revolucionarne načrte proti inozemskim vladam in da je na svoje pristajanje v Franciji vplival s sovjetskimi težnjami. Justično ministrstvo ni hotelo preklicati Trockemu dovoljenja za bivanje na Norveškem, temveč je od njega zahtevalo ponovno izjavo, da se bo v bodoče držal vsakega revolucionarnega delovanja, dokler ostane na norveški zemlji.

DRAGA VOŽNJA ZA MRTVEGA

REM, Italija, 26. avgusta. — V Italiji plača mrtev človek za potovanje mnogo več kot pa živ.

Za prihod ali odhod mrliča zahteva vlada 649 lir ali \$70 davka.

Družina Amerikanca, ki je umrl v Italiji in čegar truplo je odpeljano v Ameriko, mora plačati ta davek in ravno tako družina Italijana, ki je umrl v inozemstvu in je njegovo truplo pripeljano v Italijo.

Ako je truplo vpepeljeno se mora za prevoz pepela plačati isti davek.

Prevoz trupla iz Italije v New York velja skupno z davkom, krsto in prevozom \$700. Na parniku je treba za krsto plačati isto vsoto, kot za kabinno prvega razreda, okoli \$236.

V AMERIKI DOVOLJ ŽIVEŽA

WASHINGTON, D. C., 27. avgusta. — Poljedeljski departament naznanja, da bodo imela Združene države navzlic letošnji hudi suši do prihod-

nega 1. julija dovolj živeža. Departament pravi, da je v deželi za domačo porabo skoro toliko zalog živeža, kot lansko leto.

PREDSEDNIK ODPOTOVAL V KRAJE SUŠE

Roosevelt je vnovič poudaril, da ni njegovo potovanje v zvezi s politiko. — Sestanek z guvernerji.

WASHINGTON, D. C., 26. avgusta. — Predsednik Roosevelt je pozno zvečer odpotoval v kraje suše. Na svojem potovanju bo obiskal 8 držav in bo imel konference z guvernerji.

Z njim potujejo uradniki, ki vodijo vlad. pomoč prizadetim farmerjem, poljedeljski tajnik Wallace, WPA administrator Harry L. Hopkins, administrator urada za kredit farmerjem William I. Meyers, CCC ravnatelj Robert Fechner in šest tehničnih izvedencev in svetovalec ter več tajnikov.

Pred svojim odhodom je rekel predsednik Roosevelt, da se hoče samo na lastne oči prepričati o škodi, katero je prizadela suša in da njegovo potovanje ni v nikaki zvezi s politiko.

Vendar pa pripisujejo veliko politično važnost sestanku predsednika Roosevelta v torek z republikanskim predsedniškim kandidatom guvernerjem Landonom v Des Moines, Iowa. Pri tem sestanku pa bodo navzoči še štirje drugi guvernerji.

Predsednik se bo na svojem potovanju prvič ustavil v četrtak v Bismarck, N. D., kjer se bo sestel z guvernerji severozapadnih držav. Od tam bo šel v Pierre, S. D. ter nato skozi Wisconsin in Minnesota v Des Moines. Od tam bo potoval proti vzhodu v Illinois in se bo ustavil v Springfieldu, od koder bo odpotoval v Indianapolis, Ind., in se bo nato vrnil v Washington.

Tekom svojega potovanja bo imel predsednik govor po radio v Des Moines ali v Indianapolisu o suši.

Na posebnem predsedniškem vlaku, 27. avgusta. — Predsednik Roosevelt se je sinoči blizal središču suše na severozapadu. Prej pa se je še ustavil v industrijskem središču v Gary, Ind., kjer je v kratkem nagovoru izrazil svoje zadovoljstvo, da se je v Gary položaj zopet izboljšal. Rekel je tudi, da je njegov namen tudi farmerjem pomagati do prosperitete, ker njihova prispeviteta neposredno vpliva na prosperiteto industrijskih središč.

Ko se je njegov vlak vstavil v Garrett, Ind., je predsednik zopet kratko govoril in je izrazil svojo bojazen glede krajev, ki bodo letos imeli zelo slabo letino. Rekel je, da se pe-

lje v kraje suše, da se na lastne oči prepriča o položaju.

Tekom dneva se je predsednik tudi razgovarjal o vprašanju svetovnega miru ter je

DRŽAVNI TAJNIK NE VE, ALI PA NOČE IZDATI PODROBNOSTI

WASHINGTON, D. C., 27. avg. — Včeraj je objavil newyorški dnevnik "Times" senzacionalno poročilo, da bo namreč predsednik Roosevelt, če bo ponovno izvoljen, sklical mirovno konferenco ter povabil nanjo načelnike vseh večjih držav.

Tozadevno poročilo je vzbudilo v tukajšnji diplomatskih krogih precejšnje presenečenje. Poslaniki so drug drugemu telefonirali in vpraševali državni departament za pojasnila, toda proti večeru so vedeli ravno toliko kakor dan poprej.

Predsednik Roosevelt, ki potuje po krajih, ki so bili v suši najbolj prizadeti, je rekel časnikarskim poročevalcem, da poročila v "Times" ne more komentirati, ker ga dosedaj še sploh čital ni.

Poljedeljski tajnik Wallace je pripomnil, da je to ena izmed slovitih diplomatskih "tipalk", s katero se hočejo diplomati prepričati, če bi bil predsednik Roosevelt dovzeten za tak predlog ali ne.

Wallace smatra poročilo za neverjetno ter se mu ne zdi, da predsednik nekaj takega namerava.

Državni tajnik Hull je na vsa tozadevna vprašanja trdovratno molčal. Neki uradnik državnega departamenta je izjavil: — Gospod Hull ve ravno toliko kakor vi ali jaz — namreč to, kar je čital v "Times".

Predsednik Roosevelt je zdaj leta ponovno pokazal veliko zanimanje za mirovne probleme.

Leta 1933 je poslal načelnikom 56 držav noto, v kateri je poudarjal potrebo razorožitve. Posledica te note je bilo sklicanje panameriške mirovne konference za prihodnji december v Buenos Aires.

V zadnjih svojih govorih je predsednik vedno bolj temeljito razpravljal s problemih miru in bratstva med narodi.

Pred štirinajstimi dnevi je govoril v Chautauqua, N. Y., ter rekel: — Jaz sem doživel vojno. . . Videl sem krvaveti ranjence. . . videl sem mrtvece v blatu. . . videl sem otroke lakote umirati. . . slišal sem plač mater in žen. . . Jaz sovražim vojno!

Zelo značilne so bile tudi njegove sledeče besede: — Nešteto ur sem razglabljal in razmišljal in še nešteto ur bom, kako bi bilo mogoče odvrniti vojno od ameriškega naroda. Vse narode bi želel zaščititi pred vojno; žal, da tega ne morem.

Pokojnik je bil rojen v Nebraska v Dodge County, kot sin nemških starišev. Po poklicu je bil odvetnik ter je bil dvakrat guverner države Utah.

Kdo bo njegov naslednik, se ne ve.

Kdo bo njegov naslednik, se ne ve.

MEXICO CITY, Mehika, 27. avgusta. — V senatni zbornici je bilo 10 senatorjev lahko raznjenih, ko se je pričel pretep med pristaši Emilio Portes Gil-

la in senatorji leve meje med prepirom zaradi izključitve senatorja Jose Maria Davila.

Policija je zopet napravila

Pretep v zbornici

Pretep v zbornici

Pretep v zbornici

Pretep v zbornici

Pretep v zbornici

Pretep v zbornici

Pretep v zbornici

Pretep v zbornici

Pretep v zbornici

Pretep v zbornici

Pretep v zbornici

Pretep v zbornici

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in	Za New York za celo leto	\$7.00
Kanado	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$1.00
Za tretje leto	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$8.00

Dopis brez podpla in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedelj in praznikov

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

MOŽNOSTI NOVE VOJNE

Možnost nove vojne je zopet stopila v ospredje. Trije najnovejši razvoji utemeljujejo bojazen, da bo izbruhnila:

Madžarski diktator Horthy snuje novo srednje evropsko zvezo proti Sovjetski uniji. V zvezo je vključil tudi Nemčijo.

Iz Berlina poročajo, da je bila služba v nemški armadi podaljšana od enega leta na dve leti.

Rusija dolži Nemčijo in Japonsko, da sta sklenili zvezo in da se pripravljata na vojno proti nji.

Prejšnji teden je madžarski regent Horthy po devetnajstih letih prvič zapustil madžarsko ozemlje. Podal se je na lov v tirolske gore, pri tem pa "slučajno" zašel v Bavarsko, kjer se je sestal s Hitlerjem.

Baje sta se dogovorila o zvezi med Nemčijo, Madžarsko in Avstrijo. Te države naj bi tvorile skupno fronto proti Rusiji. K zvezi bi slednji pristopila še Poljska, katero so v Moskvi že ponovno označili kot mogočno sovražnico Rusije in zaveznico Nemčije.

Pred tremi tedni je sovjetsko časopisje javno obdolžilo Nemčijo, da se v zvezi z Japonsko pripravlja na vojno.

Rusija in Japonska že dolgo časa govorita o vojni in sta v ta namen do zob oboroženi.

Znani ruski žurnalista Karl Radek, ki večkrat govori v imenu boljševiške vlade, je rekel pred par dnevi, da je izbruh vojne le še vprašanje časa.

Nemčija je pojasnila svoje stališče za slučaj, da bi izbruhnila sovražnost. V prvi vrsti se smatra za mogočen jezik, ki zadržuje val boljševizma, da ne preplavi Evrope. Nemška vojna proti Sovjetski uniji bi v prvi vrsti služila temu cilju. Nemčija se pa skuša tudi razširiti na račun Rusije. Posebno ji diši Ukrajina.

V slučaju vojne bi bila pomoč Poljske za Nemčijo življenske važnosti. Poljska leži med Nemčijo in Rusijo. Njena armada, ki jo je reorganiziral maršal Pilsudski, je ena najbolj sposobnih v vsej Evropi. Poljaki sicer niso posebni prijatelji Nemcev, toda Rusije se neizmerno bolj boje kot Nemčije.

Na vprašanje, kaj bi storile druge evropske države za slučaj nemško-rusko-japonske vojne, ne morejo odgovoriti najzmožnejši evropski državniki.

V Moskvi pravijo, da sta sklenila Hitler in Mussolini tajno zvezo. Francija ima pogodbo z Rusijo. Francija ni Nemčiji nikdar posebno zaupala, posebno pa ne, odkar ji Hitler go-spodari.

Anglija se bo na vse kriplje branila vojne, toda celo v Londonu priznavajo, da ne bo mogla ostati nevtralna.

DENARNE POŠILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.75	Din. 100	Za \$ 9.00	Lir 100
\$ 5.10	Din. 200	\$ 17.40	Lir 200
\$ 7.45	Din. 300	\$ 43.00	Lir 300
\$ 12.30	Din. 500	\$ 82.50	Lir 500
\$ 24.00	Din. 1000	\$ 164.00	Lir 1000
\$ 47.00	Din. 2000	\$ 328.00	Lir 2000

ENDE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE
OMNE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLE

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljamo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo \$ 5.— morate poslati	\$ 5.75
\$ 10.—	\$ 10.25
\$ 15.—	\$ 15.—
\$ 20.—	\$ 20.—
\$ 25.—	\$ 25.—
\$ 30.—	\$ 30.—
\$ 35.—	\$ 35.—
\$ 40.—	\$ 40.—
\$ 45.—	\$ 45.—
\$ 50.—	\$ 50.—

Prejemnik dobil v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRIŠTOJENOST \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Dopisi.

Brooklyn, N. Y.

Radostnih obrazov in med vriskanjem se je v soboto 22. avgusta odpeljalo izpred prostorov Slov. Narod. Doma v Brooklynu, N. Y., članstvo slov. pev. in dram. dr. "Domovina", v Hudson, N. Y.

Pod vodstvom oper. pevca Mr. Antona Šubelja je zaorila slovenska pesem po ulicah slov. naselbine, da so se ljudje prese-nečeni ustavljali in gledali za lepim velikim busom, na katerem so se veseli pevci vozili.

Dobro uro nas je vzelo, predno smo se končno rešili velikega mesta New Yorka in njegovega večnega vrvenja in ropota. Po lepih cestah ob Hudson reki se razlega slovenska pesem in odmeva po lepo zelenih hribih, skozi gozdove in pašnike. Nato zopet izmenoma ob lepo obdelanih farmah in mimo par manjših mest. V božji naravi smo, in zdelo se mi je, da so glasovi pevcev postajali še močnejši, še lepše zveneči v popoldanskem čistem, hladnem zraku ob Hudsonu.

Med eno izmed nabožnih pesmi sem si zaželel, da bi se vozili ob bistri Savi proti našim nikdar pozabnim Brezjam in nato še naprej do Bleda, modrega bisera nepozabljenega lepe Slovenije.

Nekaj ur krasne vožnje, med petjem in zabavo neprisljenega vesele družbe pevcev dr. "Domovina", smo se približali našemu cilju. Že od daleč zagledamo lepo hišo Mr. in Mrs. Franka Kobilca, raz katero vihra velika zastava v pozdrav "Domovina". Sprejda na verandi se zbira celokupna družina Mr. in Mrs. Kobilca z gosti, ki so tam na počitnicah.

Med zdravico se ustavi naš veliki voz pred hišo. Nato nad vse prijazen sprejem od gostoljubne slovenske družine in ostalih gostov. Kar mi je bilo gledati še vedno čilo in zdrave mater gostitelja Mr. Franka Kobilca, kako hitro je imela Mr. Antona Šubelja v svojem objemu. Že dolgo se nista videla, zato je bil objem tem prisknejši. V očeh so se materi zasvetile solze veselja do Mr. Šubelja, ker je držal besedo in se pripeljal s svojimi ljubimi pevci to poletje v Hudson.

Kar malo postrani so brhke mlade pevke gledale že priletel mater Fany, kakor da so ji zavdale pevovodjo "Domovina" in objeme.

Kmalu nato nas zvonjenje na veliko ponev vabi k večerji. Prav nič se nismo branili! Vožnja in čist zrak sta pripomogla, da so bile velike mize brzo zasedene, na njih pa vsega toliko, kakor da bo gostija trajala celo noč. Med vsem tem pa kar zaporedoma v litrih lepo rudeči newyorčan iz domačega vinograda.

Po okusni večerji zopet petje in zabava do zgodnjega jutra. Nobene utrujenosti, najmanjše sledi o zaspanosti. Petelin so že peli, ko je šele ugasnila luč po sobah.

V nevolji vseh vidimo, ko se prebudimo, da nam nebo kvari nedeljsko jutro. Pa samo za kratek čas. Sredi dopoldneva že zopet sije toplo sonce.

Kar se pojavi pred hišo lep nov avtomobil. Kdo pride pa sedaj? Mr. in Mrs. Martin Pavlič ter Mr. in Mrs. Habine iz precej oddaljenega East Worcester. Svoji k svojim!

Neki nepridiprav je dr. "Domovina" izdal, da pride v Hudson. Vkljub obetajočemu se slabemu vremenu, sta jo Mr. Pavlič in Mr. Habine s svojima boljšima polovicama ubrala kar po bližnjici na sedemdeset milj dolgo pot, da zopet enkrat slišijo milo jim pesem slovensko.

Mr. Frank Kobilca radevolje tudi novodošlim gostom razkaže svojo farmo, vinograd in kokošnjake s preko tisoč kokošmi in piščanci. Njega depresija in slabe cene ne strahijo. S pridnostjo cele družine polagoma napreduje pri kokosjerji.

Po obedu so pevci najprej zapeli "Ob lepi modri Donavi", katero je Mr. Šubelj sam prestavil v slovenski jezik. Nato nekaj lažjih narodnih pesmi in zdravje, in vsi smo bili zadovoljni: pevovodja, pevci in oni, ki smo samo poslušali.

Le prehitro je minil popoldan prave neprisljenega zabave in veselja nas vseh. Po obilni večerji so pevci najzadnje še zapeli:

Oh zdaj gremo, oh zdaj gremo,
nazaj še pridemo!

Že pesem sama nam pove, da se je treba pripraviti za odhod. Mr. Šubelj se je dogovoril s kučergazo, in poravnali smo škodo, ki se je precej poznala v kokošnjaku. Da bi našteval še vse drugo, bi vzelo preveč časa in prostora. Omenim le, da je v kleti precejšen korenjak, čez pas dobil jako slab glas, nekako hripav je, pa ne od petja, temveč od pevcev in onih, ki smo med petjem pridno praznili kozarce.

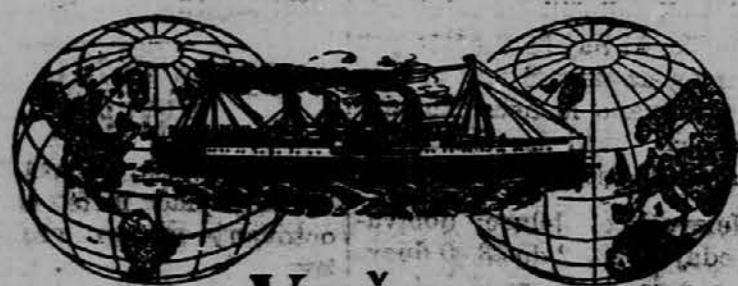
Grozljive že dozoreva, in Mr. Kobilca je bil prav zadovoljen z nami, da bo imel kam spraviti novino.

Poslovili smo se in sedli v bus, kateri nas je čakal od prejšnjega večera. Prinesli so nam v zadnjem hipu še popotnico, da ne opesamo na 120 milj dolgi vožnji.

Zdela se mi je, da je še naš veliki voz nekako težko potegnil z mesta. Zadelo je zadnja pesem, oči vseh pa se ozirajo nazaj proti gostoljubni hiši. Nič kaj radi ne odhajamo.

Vsa čast gospodinjji in kuharici Mrs. Helen Kobilca, ki je bila zadnje soboto in nedeljo zmožna kuhati in peči za preko petdesetglavo družino, in kaj bi tajil, za ljudi z izvrstnim apetitom. Materi Fany pa kredit in priznanje, posebno od možakarjev, da je pri svojih letih še tako urno donasala iz kleti iz "zadnjega" v temnem kotu. Hišnemu gospodarju in prijatelju Franku ter celi družini v imenu vseh gostov naj-

Silno neurje je 12. avgusta divjalo tudi nad Mariborom in okolico. Nevihto je spremljalo zamolklo grmenje, strela je svigala iz oblakov na zemljo. V stanovanjsko hišo v Slomškovi ulici na Pobrežju, ki je last upokojenega bančnega uradnika Franca Zabrška, je tresčilo. Tisti čas se je nahajal v podstrešju zasebnik Anton Karbonija s tremi svojimi otroki, ki so se v strahu pred grmenjem in bliskanjem tesno oklepali očeta. Nenadno se je močno zabiskalo, sledil je takoj silen tresk in je bila soba mahoma v plamenih. Otroci so popadali nezavestni ob očetu na tla. Tudi Karbonija je omedlel, vendar se je kamlu spet zavedel. Nezavestne otroke so z umetnim dihanjem obudili k zavesti.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je počen v vseh stvarih. Vse to našo dolgoletno skušnjo vam zanesemo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebne preizkušnje, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

MI preskrbimo vse, bodisi prenoje za povratna dovoljenja, potni liste, vize, in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjšo strošek.

Nedržavlani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratna dovoljenja. RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pikite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljanje vam, da boste poceni in udobno potovali.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(Travel Bureau)

216 West 18th Street
New York, N. Y.

PRIMORSKE NOVICE

Zaradi bega čez mejo

Pred sodiščem v Gorici in Trstu so se zadnje dni spet kar vrstili procesi proti slovenskim fantom, ki so bežali čez mejo brez potnega lista ali obmejne izkaznice. Naravnost dramatična je bila aretacija Antona Šabca, ki se je že pred leti izselil v inozemstvo, kjer je našel tudi delo in kruh. Pred 2 mesecema je prišel na mejo in po naključju zašel čez njo. Tik ob meji je naletel na skupino ljudi in se z njimi nekaj pomenkoval, ko sta se jim približala dva obrnjena miličnika. Z vso naglico jo je ubral proti 100 m oddaljeni meji, a že se je spodtaknil ob korenini neke smreke in padel. Miličnika sta ga dohitela in klenčno kljub hudemu odporu obvladala ter uklenila.

Te dni se je vršil proces proti njemu pred tržaškim sodiščem. Obtožili so ga celo, da je hotel miličnika podkupiti, da bi ga pustila nazaj čez mejo. Državni pravdnik je zahteval zanj 2 leti in 7 mesecev zapora, sodišče pa je vpoštevalo neke olajševalne okoliščine in ga obsodilo na 1 leto in 3 mesece zapora.

Končno so bili zaradi običajnega bega v kontumaciji obsojeni 27-letni France Fornazarič iz Stare gore pri Gorici na 4 mesece zapora in 3000 lir denarne kazni, 25-letni France Šušteršič iz Oslavja na 3 mesece in 3000 lir, 24-letni Vladimir Mavrič iz Vrtojbe na 3 mesece in 1000 lir ter 300-letna Emilija Žnidaršičeva iz Gorice na 4 mesece zapora in 3000 lir denarne kazni.

Istrski kmetje
so bili tudi letos hudo oškodovani zaradi toče in drugih vremenskih nezd. Škoda gre v stotisoče. Kakor poročajo listi, je sedaj vlada nakazala 14.000 lir podpore posestnikom v občinah Buzetu, Roču in Črnom vrhu.

Na progi Pobrdo - Gorica
je v bližini Grahevega padel iz vlaka Drago Škort. Njegovi starši, ki so bili z njim v vlaku, so sicer takoj alarmirali železničarje, ki so vlak ustavili, toda dečka so našli poleg proge že umirajočega. S istim vlakom so ga prepeljali v Gorico, kjer je bil takoj oddan v bolnišnico.

Demonstracija
Kakor poroča "Gazettino" se je pripetil v St. Vidu nad Vipavo razburljiv incident. V St. Vidu se je tedaj mudil gorški nadškof Margotič, ki je imel v župni cerkvi tudi pridigo a v italijanski. Nenadoma ga je prekinila 35-letna Biteznič, hči šentvitskega cerkovnika in pričela glasno protestirati proti italijanski pridigi. K njej so takoj pristopili fašisti in karabinjerji, ter jo s silo odvedli iz cerkve. Prepeljana je bila v zapore ter bo postavljena pred sodišče.

Pri Idriji
so našli v prepadu truplo kmetice Petra Mavriča, starega 70 let. Truplo so izvlekli iz prepada z velikimi težavami. Uporabljati so morali vrvi. Menijo, da je padel po nesreči, ko je šel domov.

V Cerknem
so karabinjerji aretirali 33-letnega Nikolaja Močnika iz Zakrižja, ki bo moral presedeti 4 mesece in plačati 2.000 lir, ker je prešel mejo brez dovoljenja.

V Trstu je prefekt
dal zapreti zopet neko slovensko trgovino. Pod motivacijo, da je prodajal krovje meso za volovsko, je moral zapreti svojo mesnico Ivan Konjedič v via dello Scoglio 33.

Eno leto, en mesec in 100 lir
kazni je dobil Srečko Benčina iz Idrije, ker je lovil ribe in se zoperstavljal gozdnemu čuvaju.

Peter Zgaga

O OPOROKAH

Navada je, da človek pred smrtjo napravi testament ali oporoko, v kateri nameni svoje posvetno imetje sorodnikom, da se preveč ne lasajo po njegovi smrti.

Lasajo se sicer navzlic temu, ker je že v človeški naturi, da hoče vsak več imeti kot mu je namenjeno in odrajtano.

Nekaterih ljudi pa ni mogoče tako zlepa pripraviti, da bi sedli k mizi ali se zvrnili v postelji ter napisali testament. Baje pomeni to bližajo smrti.

V našem kraju pravijo: — Kmalu ga bo Bog vzel k sebi (ali pa hudič pocitral), testament je že napravil.

Oporoka lahko služi dvojne-mu namenu: pravičnosti in dobroti ali pa zlobi in maščevanju.

Znani so slučaji, ko je umrli zapustil vse svoje imetje posepmu neznanemu človeku ali pa celo psu oziroma mački, samo da bi se nad svojimi domačimi maščeval, ker se niso vedli po njegovi volji.

Take testamente sodišče običajno ovrže.

Najbrž ste že slišali o Janezu Copati, ki je pri sestavi oporoke napisal na list papirja z velikimi črkami: "Moja prva volja" namesto "moja poslednja".

Nesrečnik je imel tako hudo ženo, da ni tik do smrti nobena njegova veljala.

Zelo značilen primer oporo-ke sem čital te dni v angleških listih. Gre za testament nekega tesaškega farmerja, ki mu v življenju najbrž ni bilo z rožicami poslano.

Objavljam ga v angleščini z vsemi napakami, ker bi sicer izgubil pomen in veljavo.

Takole se glasi:

I am writing of my will myself that dam lawyer want he should have too much money, he ask too manj answers about family, first thing i want i don't want my brother oscar get a dam ting wot i got, he is a mumser, he done me out of forty dollars fourteen years smce.

i want that hilda my sister gets the north sixtie akers of at where i am homing it now. i bet she dont get that loafer husband of hers to broke twenty akers next plowing time she cant have it if she lets oscar live on it i want i should have it back if she does,

tell momma that six hundred dollars she been looking for for twenty years is berried from the backhouse behind about ten feet down, she better let little frederick do the digging and count it when he comes up.

pastor lucknitz can have three hundred dollars if he kiss de book he wont preach no more dumhead talks about politiks he should put a roof on de medinhouse with and the elders should the bills look at.

momma the rest should get but i want it that adolph shud tell her what not she should do so no more slick irishers sell her vokum cleaner, dey noise like hell and a broom dont cost so much.

I want it that mine brother adolph should be my execter and i want it that the jedje should pleeze make adolph plenty bond put up and watch him like hell adolphus is a good business man but only a dumkopf would trust him with a buster pfennik.

I want dame sure that schlie-mical oscar dont nothing get tell adolph he can have a hund-red dollars if he prove to jedje pscar dont get nothing. dat dam sur fix oscar.

Herman Obeweiss.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

R. B.:

MED SEKUNDAMI

Za šest ur sedim za krmilom v avtu in požiram kilometre na lepi, sončni poti. A imam še dve sto kilometrov pred seboj, da jih premagam. Zraven mene je na sedcu list s podobami. Časih se bežno ozrem nanj in drevim dalje in dalje. Da bi vsaj kaj doživel, da bi se vsaj kaj pripetilo, pa najsi bi bilo še tako preprosto. A ničesar prav ničesar se ne pripeti.

A tu stoji dekle in mi maha z roko! Rada bi se peljala z menoj! Zakaj pa ne, saj mi je itak dolgočas! Bova malo poklepeta.

"Dobro dan! Prosim, če me pustite prisesti!" Smehlja se mi. Obraz mi je kar nekam znan.

"Prosim, potujte z menoj," pravi. A zakaj reče "potujte"? Čudno, da si želi potovati z menoj! A kje sem jo že vendar nekoč videl?

"Kam bi pa radi?" jo vprašam in zazdeham.

"V Koritnico," pravi in se zahihita.

"Dobro. Pa v Koritnico!" "Kaj ne, trudni ste?" vpraša iznenada.

"Truden Zakaj, kako? Ker ne vem, kje je Koritnica?"

"Ne zato: a ker se vam zdeha?"

"Meni? Odkar ste poleg mene, se mi ni niti en..."

"Pa preji!"

"Ali vidite skozi stene?"

Kakšna bedarija! Pa kakšen smeh!"

"Mogoče! A vaš obraz je ves zaspan."

"Tako? Meni se zdi, da se hočete pričkati z menoj! Kako vam je pa ime?"

"Lora V."

"Lora V. In kako se V nadeja?"

"Tega pa ne izdam. A vozite vendar hitreje, saj se kar ne premakneva z mesta! Nikoli ne

bova v Koritnici, če boste v enomer klepetali in pozabili na krmilo."

"Saj ne klepetam; a vi bi radi spletk. Če boste še dalje takšni, boste morali vožnjo plačati. Ali ne vidite, da vozim s hitrostjo šestdeset kilometrov?"

"Šestdeset! Ha, ha, šestdeset! Moja stara mati vozi v temi s šestdesetimi kilometri."

"To se vam je pač sanjalo."

Kakšna predrznost! Pa kako zija vame! A spričo žensk sem takoj brez moči.

"Meni se nič ne sanja," se brani Lora. "A pomislite, kakšno traparijo sem zadnjič brala. Da trajajo sanje le sekundo dolgo, še manj ko eno sekundo. V eni sami sekundi, da naj bi se človeku sanjala cela štrana dogodkov. Taka traparija!"

"Že spet traparija! Zdi se mi, da niste iz Koritnice, ampak iz Klepetulje vasi. Saj je tudi ta vas v bližini, ali ne?"

"Tu — tu," — je pričela pritiskati na trobilo.

"Pustite trobilo pri miru! Takega predrznega sopotnika pa nisem še nikoli imel pri sebi. Tako mi je, da bi vas najrajši pri tej priči posadil na cesto!"

"Recite, da imam prav, če rečem, da je traparija!"

"Kaj je traparija? Klepetulja vas?"

"To ne. A to, če kdo trdi, da se more človeku v eni sami sekundi sanjati množina dogodkov in doživeti."

"To ni traparija, draga moja nagajivka!"

"Nagajivka?"

"Če vam pa povem, da so delali poskuse! Poskuse s sanjami. In dognali so — strogo znanstveno — da se more človeku v eni sami sekundi sanjati cela zgodba. In zdaj, nikar spet ne trobite..."

"In če bom?"

"Če boste — vam bom zaprl usta."

"Tako? Kako pa?" Tako predrzno me izsmehava.

"Kako pa?" In spet pritise na trobilo.

"Zadosti!" vzkliknem ves iz sebe in ji izpulim krmilo, ki se ga je že oprijela, iz rok.

Odprem oči. Tik ob drevesu zdrknem mimo. In sam sem. Nobene Lore ni nikjer. Nobene Koritnice. In nobene Klepetulje.

Zaspal sem bil. Ko sem vozil, sem bil zadremal.

Prav tik ob drevesu.

Ustavim avto, izstopim in se oziram: pred menoj je dolga, neizmerno dolga cesta ko večnost. Sonce pripeka. Nedaleč je hiša. Vem, da sem se prej, ko sem bil še zbujen, peljal mimo te hiše. Torej sem bil le za tri, štiri sekunde zadremal. Če bi bil Lora poljubila, kot sem jo bil hotel, bi zdaj mrtev ležal tik onega drevesa.

Ko sem spet pri avtu, vidim, da je na Lorinem sedcu list s podobami.

Tu je Lora! Saj res, slika iz mode. Gospodična Lora V. v moderni obleki iz žameta.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASEBINE.

Državni divizijski inženir L. Drašler v Clevelandu, je obtožil urad generalnega državnega tajnika, da je bil urad v zvezi z nekakim graftom, ko se je ljudem v Breckville, O., za zemljo, katero je kupila država za javna pota, preveč plačalo za prodano zemljo. Alice Green je zahtevala za svojo zemljo \$4000, toda država ji je plačala \$5200. Dorothy Nichols je zahtevala za zemljo \$2000, dobila je pa \$2500. Kdo je spravil razliko v denarju, hoče državni inženir naš rojak Drašler dognati. Drašler zatrjuje, da je njegov urad zavrnil že prvotne ponudbe ker so bile silno pretirane, toda urad generalnega državnega pravdnika jih je odobril. Governer bo radi obdolžitve Drašlerja prisiljen upeljati preiskavo.

V Clevelandu je po štiri mesečni bolezni preminul rojak Jim Hočevar, po domače Sedlarjev, star 56 let. Pokojni je bil rojen v vasi Globelj, fara Sodražica, kjer zapušča brata in mnogo sorodnikov. V Ameriki se je nahajal 30 let.

V Clevelandu je nagloma umrla Mary Gabrenja, rojena Faletič, stara 56 let. Pokojna je bila doma iz Srednje vasi na Primorskem. V Ameriki je bivala 23 let.

Iz Milwaukee, Wis., poročajo: Pred nekaj dnevi so našli rojaka Louisa Zakrjajška obešenega v njegovem stanovanju. Tri dni prej se je vrnil iz popeljvalnice, v kateri je odslužil rok zaradi nepopoljšljivega pijacevanja. Doma je bil od nekdaj na Dolenjskem. — Fr. Lustik, Alvin Glojek in John Čamerik, so se lahko pobili pri avtni nesreči, ko se jim je avto preotalil po bregu.

LOV NA SLONE PRI PIGMEJCIH

Z zanimivega potovanja po Afriki se je pravkar vrnila v Pariz Lidija Rooseveltova, nečakinja prezidenta Združenih držav.

Lidija Rooseveltova, ki je zelo energična in pogumna ženska, se je na svojem potovanju seznanila z različnimi zamorskimi rodovi, o katerih nam je bilo do danes le malo znanega. Časnikarjem je vedela pripovedovati posebno zanimive stvari o pigmejcih. To so razni rodovi izredno majhnih ljudi, ki dosega v višino povprečno komaj 1 m, a so navzlic temu izvrstni tekači. Smatrati jih je za ostanek več manjših praplemen.

Pigmeji, s katerimi se je seznanila ameriška potovalka, imajo posebno strast: lov na slone. Baš ti najmanjši ljudje so si izbrali za svojo specialiteto največjega izmed sesalcev. Pri lovu pa ne uporabljajo modernih pušk, temveč navadne kamne, ki jih izbrusijo in nanažejo s hudim strupom. To popolnoma zadostuje.

V svojem skrivališču preži pritlikavec na živalskega orjaka, dobro opremljen s tem "strelivom." Čaka, da pride debelokožec k vodi in da leže k počitku, zadnjemu počitku. Čim žival zaspi, se pritlikavec prikrade k slonu in mu potisne ostri, zastrupljeni kamen v telo. Orjak se prebudi od bolečine in vstane, toda nekoliko trenutkov se zgrudi kakor začet od strele. Strup je v tem kratkem času opravil svoje delo. Lovec pa steče k svojim rojakom in jim zmagovalno pove, da jih plen že čaka. Okoli mrtve živali uprizorijo pravi bojni ples, med tem ko pleše uspešni lovec na trebuhu svoje žrtve.

L. Ganghofer:

Grad Hubertus

:: Roman ::

27
Šiper je okleval z odgovorom. "Če gospod grof zapovedo? Saj Francetu ni treba o tem nič vedeti!"

"Prav imaš, ti cigan! Spravi stran kozo, da ne bo nihče nič našel od nje. Zdaj pridi sem!"

Grof Ege je segel v žep ter izlekel rdeč ušnjat mošnjiček, kakršnega imajo kmetje, kadar gredo na semenj. Stisnil je zlatnik v Šiperjevo roko. "Drži jezik! Tu imaš obliži!"

"Bog plačaj, gospod grof! Toda, kaj naj rečeva Francetu zaradi štirih strelcev?"

"Tri v prvega kozla, dva od teh sta zgrešila, bodi v božjem imenu!"

"Vi, gospod grof? In zgrešili? To bo Francu težko verjel. Tudi bi milostnemu gospodu grofu zmanjšalo njegovo lovsko slavo."

Grof Ege se je zadovoljno namuznil. "Ti vražji človek! Na vse misliš! Pa pogruntaj ti kaj boljšega!"

Šiper je našel urno boljši izgovor. In ko je šel, da bi iztrebil kozla in vrgel kozo z mladim v prepad, se je grof Ege vrnil k lovski kočiji. Vso pot je mislil na črno rogovje, ki mu ga mora podariti prihodnje jutro, pa tudi na bolečo buško na čelu in na lahno trganje v kolenu in piščali.

VII. POGLAVJE

Grof Tasilo zjutraj ni prišel k zajtrku. Ko je Kiti vprašala po njem, so rekli, da je bil odšel zgodaj v vas in da se še ni vrnil. Tako je ostala Kleesbergova njena edina, zelo tiha družina. Oči tete Gundi so bile neprespane in pri odmerjeni dostojanstvenosti, s katero je rezala gnjat ter grizla drobci se masleni kruhek, je od časa do časa nekako vzdihnila.

Le počasi jima je oživel razgovor. Pri tem pa nista omenili prigode pri hudourniku z nobeno besedico več, kakor bi jima bil spomin nanjo že čisto izginil iz spomina. Po zajtrku je Kiti predlagala sprehod.

Teta Gundi je bila pripravljena. "Kam?"

Katica je preudarjala. "Glavno je dobro določna pot, da se ne utrudim. Mislim, v vas? Tam boš vendar videla tudi nekaj ljudi. To te bo raztreslo." Videti je bilo, da je Gundi v telu Kitinih besedah ujela nekaj, kar ji ni bilo po godu. Dostojanstveno je nagnila glavo vznak ter izjavila: "Ne! Šle bova proti planšariji!"

"Kakor hočeš! Tudi ni slabo!"

K planšariji, grajski pristavi v gozdu, je vodila iz parka gozdna steza, zaprta za nedelj-ske izletnike. Grof Ege turistom ni bil naklonjen. V gozdu in gori so mu le prečesto ob nepravem času hodili na pot.

Nedolžno veselje je ki so ga imeli s prepovednim in jodlanjem in njihova posebna ljubezen do tega, da so krusili kamenje na strmih grebcih, sta budili v njem lovski srd. Pretil jim je odgovornost za marsikak ponesrečen lovski pohod, dal je postrgati s skal na golem kame-nju višjih gora rdeča znamenja turistovskih poti in v gozdu je zgradil vsako stezo, do katere je imel lastninsko pravico, z napisom: — Prepovedana privatna pot. Pse brez gospodarja je streljal.

Tako je smela teta Gundi upati, da ne bo

srečala na poti k planšariji nobenega človeka, kvečjemu kakega drvarja ali pristavniškega hlapca.

Bil je tih sprehod. Kleesbergova je vztrajno molčala. Zatopljen je bila v lastne misli in nič se ni zmenila za jutranjo lepoto gozda. Kiti se je od mučnega prizadevanja, da bi načel pogovor, končno utrudila in se je začela zabavati sama, kakor je vedela in znala. Stopila je zdaj z desne, zdaj z leve strani v gozd in trgala rože, kar jih je našla. Pri tem je brenčala s polglasnim glasom pesmico in čisto je obstala tiho z obema rokama objemajoč zmesnjavo natrganih rož, globoko dihanje, zarečih lice, sanjajočega smehljaja.

Bil je prekrasen, s ličnimi travnimi bilkami povezan šopek, ki ga je prinesla na Hubertovo, ko se je s teto Gundi vrnila proti dvanajsturi v grad. Medtem ko se je Kleesbergova lovila na verandi za sopo, je pohitela Kiti v jedilnico, da bi okrasila mizo s svojimi cvetlicami. Tedaj je zagledala, da je miza pogrnjena za štiri. Gost na Hubertovem? Kiti je stekla k stopnicam in trčila v Kleesbergovo.

"Teta Gundi. Gosta imamo?"

"Gosta? Koga?"

"Ne vem!" Odkorakala je po stopnicah v Tasilovo sobo. "Toda Tas, kdo pride danes?"

Tasilo je vstal iz pisalne mize. "Nekdo od nojih prijateljev; slikar Forbeck!"

Kiti je tako zmedena strmela v brata, kakor da ji je bil naznanil prihod kakega kitajskega mandarina. In medtem, ko je nežna rdečica zafila njen obrazek, je jecljala: "Čudno. Ti si njegov prijatelj? Kdaj in kje si ga spoznal?"

"Preteklo zimo pri profesorju Wernerju."

"Werner. Profesor Werner? To je vendar slavn slikar, za katerega se Gundi tako silno navdušuje. In drugi? Ta je seveda že tudi zelo slaven?"

"Vsekakor na najboljši poti, da bo! Toda, ti že vendar poznaš gospoda Forbecka?"

Gospica Kleesbergova se je pojavila na pragu ter je zavzeto poslušala ob zvoku tega imena. "Ti si še večeraj imela z njim nekaj takega kot majhno prigodo?"

Kiti se je čudila: "Že tudi to veš?"

"Naravno!" Tasilo jo je poenkal za ušesce.

"Ti čudni vrabec, zakaj si mi torej to zamolčala?"

"Ni se mi zdelo tako važno."

Srečala se je z bratovim pogledom ter se je nekoliko zmedla. "In pozabila sem..." Tako se je hotela zmuzniti.

"Kam?"

"Toda Tas! Poglej me vendar! Taka vendar ne morem k mizi!" Tedaj je opazila Kleesbergovo, ki je z zmedenim, zaskrbljenim obrazom stala pri vratih. "Ali si že slišala, teta Gundi? To je vendar smešno! Zdaj bo pa kosil danes pri nas." Smejaje je zbežala iz sobe.

Zdaj se je pa Kleesbergova zdramila iz odreenelosti. Odšumela je k pisalni mizi. "Tasilo? Kaj pa vendar delate? Te ljudi nam privajate celo v hišo?"

Tasilo se je začudeno umaknil.

DALJE PRIDE

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI!

IZ BAGDADA V STAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani

Vsebine: Smrt Mohamed Entara; Karavana smrti; Na begu v Goropa; Družba En Nat.

Indajalec; Na lovu; Spet na divjem zapadu;

Rešeni milijoni; Dediči

Cena 3.50

KRIŽEM PO JUTROVEM

4 knjige, 598 strani, s slikami

Vsebine: Jesero smrti; Moj roman ob Nilu; kako sem v Mekko romal; Pri Šamarih; Med Jezidi

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani

Vsebine: Kovač Šimen; Zaroza z zaprekami; V golobnjaku; Mohamedanski svetnik

Cena 1.50

PO DIVJEM SUDISTANU

4 knjige, 694 strani, s slikami

Vsebine: Amadija; Beg iz ječe; Krone sveta; Med dvema ognjema

WINETOV

12 knjig, s slikami, 1753 strani

Vsebine: Privikrat na divjem zapadu; Za življenje; Nbo-cl. lepa Indijanka; Prokletstvo zlata; Za detektiva; Med Komanci in Apaci; Na nevarnih potih; Winnetovov roman; Sans Ear; Pri Komancih; Winnetova smrt; Winnetova oporoka

Cena 2.50

PO DEŽELI SNIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

Vsebine: Braja Aladžija; Koč v potoki; Miridit; Ob Vardarju

2-U T I

4 knjige, s slikami, 597 strani

Vsebine: Boj s medvedom; Jama draguljev; Končno —; Rih, in njegova poslednja pot

Cena 1.50

SATAN IN ISKARIOT

12 knjig, s slikami, 1704 strani

Vsebine: Izseljenci; Yuma betar; Na sledu; Nevarnosti nasproti; Alauden; V treh delih sveta;

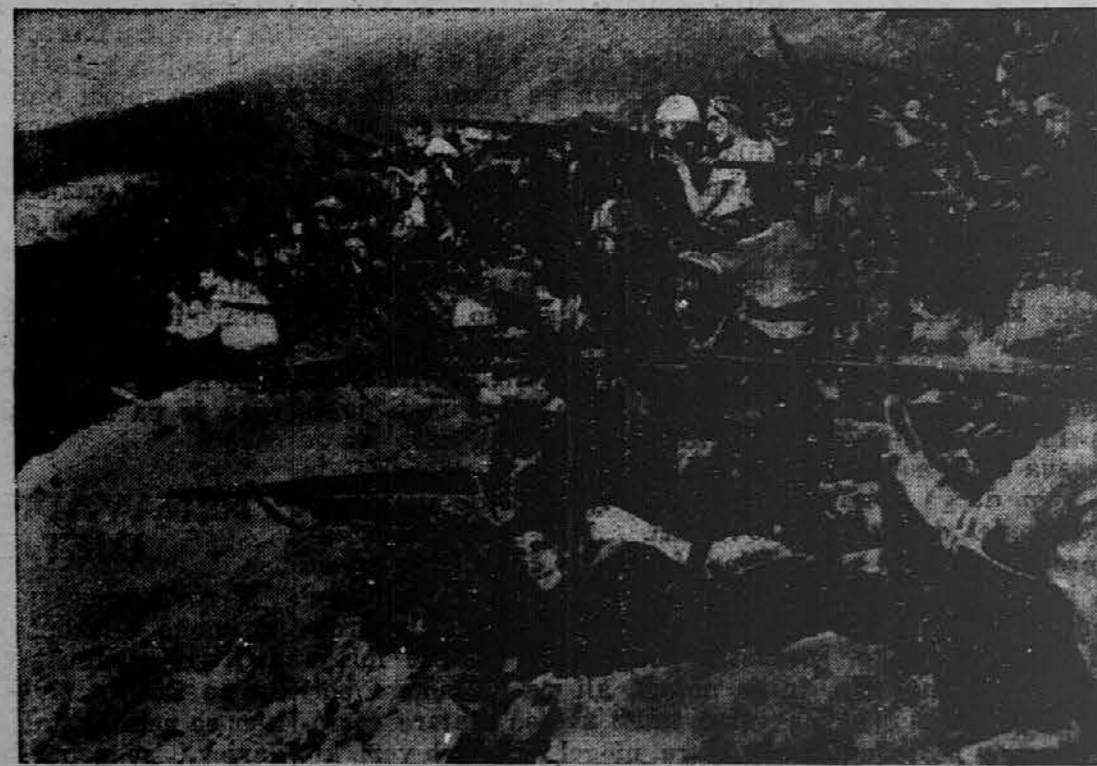
Naročite jih lahko pri:

KNJIGARNI "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

PROSTOVOLJCI BRANIJO MADRID

Slika je bila posneta v gorovju pri Navalmaral ter predstavlja skupino prostovoljcev, ki so zaustavili fašistično prodiranje proti Madridu. Med prostovoljci je opaziti tudi ženske.

Hči druge žene

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

"S tem bi bil razgovor o tej stvari končan. Sedaj pa ti moram nekaj odkriti, česar tvoji stari materi nisem. Ne prihajam — sam."

Helga se nekoliko zgane in ga pogleda z velikimi, vprašujočimi očmi. Bila so blede modre, mrzle oči in so bile v nasprotju s temno rjavimi lasmi. Potrpež njenega obraza so neredne in brez vsakega izraza. Imela je precej velika, ravna usta, brezbarvno polt, toda zelo lepe zobe, ki jih je bilo pri govorjenju mogoče videti. Povsem ne lepa, toda ponosna prikazen in izbrano ter elegantno oblečena. Ako bi bilo pomembnejše lepoto izravnano z gorkoto in ljubeznivostjo, bi bila še priključljiva.

"O, mogoče si pripeljal s seboj uslužbenca. Saj menda nekaj malajcev?"

Rutar zmaje z glavo.

"Ne, vsi moji uslužbeni so ostali doma, nisem imel toliko poguma, da bi tega ali onega, ki bi si ga bil rad pridržal, preselil na tuja tla. Ako rečem, da ne prihajam sam, tedaj to pomeni, da je v moji družbi oseba, ki je moja."

Hladno vprašujoče mu gleda Helga v oči.

"Kako naj to razumem, papa?"

"Kratko, Helga, danes ti moram povedati, da sem se drugič oženil."

Helga vstane in stoji pred njim ravno kot sveča. Njen izraz je sovražna.

"To si storil? Navzlic temu, da si moji umirajoči materi dal svojo besedo, da se ne boš več poročil?"

Oče mi irno sedi in jo gleda.

"Ne vznemirjaj se po nepotrebnem in mirno zopet sedi. Tvoji umirajoči materi nisem dal besede; ko sem ji obljubil, da se ne bom več poročil, je bila še popolnoma zdrava in vedra. Toda pričakovali smo tebe in v takem času so vse žene malo nervozne in natakne. Tvoja mati je vedno in vedno zahtevala to obljubo, ne da bi ji je dal, ker niti najmanj nisem mislil na to, da bi mogla umreti. Ko me nekega dne s tem zopet muči, in je prišla tudi stara mati, ko je jokaje zahtevala to obljubo od mene, je rekla stara mati, da moram svoji ženi saj obljubiti, da ne bo zaradi razburjenja zbolela. No, dobro, obljubil sem, prisiljen, toda s to obljubo se nisem čutil vezanega. Na njeno smrt nisem mogel misliti in sem dal to besedo samo, da sem jo pomiril."

"Vsak mož, ki ima kako čast, drži svojo besedo pod vsakim pogojem," pravi Helga ostro in rezko.

Navzlic temu, da sem se zopet poročil, se smatram za človeka, ki ima čast in nikomur ne svetujem, da bi nad tem dvomil. Tako izsiljena obljuba ne more in ne sme biti obvezna. Nisem je dal prostovoljno, izsilili so mi jo. Pomisli, da tedaj še nisem bil star trideset let, ko je tvoja mati umrla. Bila bi velika neumnost, ako bi moral ostati neporočen."

"In zakaj si to zamožal stari materi in meni?"

"Nisem zamožal samo vama, temveč tudi vsem mojim domačim, ker jih nisem hotel pahnuti v položaj, da bi morali pred vama kaj prikrivati. In zakaj sem zamožal tvoji stari materi in tebi? Ker sem njej hotel priznati. Neizmerno mi se bila razburila."

"In po vsej pravici, papa. Mojo mater si poročil iz prečunane, nepepega razloga, tedaj bi ji bil ostal zvest saj v smrti."

Rutar nenadoma skoči na noge in stopi tik pred njo. Oči se mu iskre v jezi.

"Tako, tako, to ti je bilo vbrto v glavo, samo da bi se ti zdel oče vsega zaničevanja vreden? Dobro, otrok, kakor bi rad prizanesel nrtviti, toda tukaj gre za spoštovanje mojega otroka. Tukaj ne morem molčati, resnica mora na dan! Nič drugega ni bilo od mene bolj oddaljeno, kot preračunan premislek, ko sem tvojo mater vprašal, če hoče postati moja žena. Ali so ti povedali, da sem jo spoznal, ko sem ji rešil življenje?"

Malo negotovo ga pogleda v njegove bliskajoče se oči.

"Ne!"

Oče se odurno nasmeje.

"To sem si mislil, seveda kaj takega ti je pretkana stari materi prikrila, ker bi ti to govorilo meni v prid. Torej, splešena knja tvoje matere sem prijel, ko je ravno hotel skočiti v kamnolom. Tako sem jo spoznal. In k nesreči se je tvoja mati zaljubila v mene. Ko sem to opazil in ji nisem mogel dokazati, da je ne morem ljubiti, sem hotel odpotovati, da bi ne pozabila. Do tega pa ni prišlo. O tem je izvedela od tete Kati in je hitela domov in je tvoji stari materi povedala, da mora umreti, ako ne more postati moja žena. Žal, da sem od očeta izvedel, ko sem ga posil, da mi dovoli iti, da je njegovo podjetje pred propadom in da je baronico Santen posil za posojilo, da bi odvrnil propad. Ko sem se o tem razgovarjal z očetom, pride tvoja stara mati. In ta ponosna gospa me je prosila, vsled velike ljubezni do svoje hčere, da naj se poročim z njeno hčerjo, ker bi drugače umrla. Potem je bila tudi pri volji dati mojemu očetu posojilo. Ne iz sebične koristi, temveč da rešim svojo družino propada in da tvoji stari materi ohranim oboževanega otroka, sem slednjič privolil in sem. prosil za roko tvoje matere. Nikdar pa ni izvedela, da je ne ljubim. Toda tvoja stara mati je to vedela, in ker se je morala ponižati pred menoj, zato me je ta ponosna žena sovražila. Vedel sem, kaj jo ve veljal ta korak, vem, da ga je napravila samo iz ljubezni do svoje hčere in sem vedel, da me mora so vražiti. Kaj sem v tem zakonu pretrpel — od samovoljno ljubeznijo žene, ki je nisem ljubil, in pod uničujočim sovraštvom tvoje stare matere, tega ne morem razumeti. Pa tudi te ne maram mučiti s podrobnostmi. Samo toliko, sovraštvu tvoje stare matere mi je zastripilo vsak moj dih, in še potem, ali pa še mnogo bolj potem, ko je bil moj zakon vsled smrti tvoje matere razrešen. Ko sem se tedaj, hvala Bogu, mogel rešiti teh vezi, ki mi jih je naložila s posojilom mojemu očetu, je bila razočarana, prav nič ji ni bilo všeč, da sem mogel pred njenim sovraštvom bežati na Sumatro. Toda iz sovraštvu mi je zastripila dušo mojega otroka in mi ga odtujila. Sedaj mogoče boljše razumeš, da se nisem čutil vezanega z ono obljubo."

(Dalje prihodnjaj)

POLET IZ TEXASA V PARIZ

Na razstavi v Dallas, Texas, je razstavljeno letalo, s katerim nameravata letalca Clyde Panghorn in Monty Mason poleteti v Pariz. Dvignila se bosta prihodnji teden.

Iz Jugoslavije.

BORBA MED GOSTILNIČARJI IN PIVOVARNAMI

Gostilničarji Beograda, Zemun in Pančeva, so imeli zborovanje, na katerem je bilo sklenjeno obvestiti vse gostilničarje v državi naj se pripravijo na generalno stavko v obliki ustavitve točenja piva. Gostilničarji hočejo razbiti carinsko bariero, katero je ustvaril pivovarniški kartel. Izposlovati hočejo tudi, da bi se v zamenjavo za jugoslov. vino uvažalo iz inozemstva pivo. Na ta način bi bilo ustrezno gostilničarjem, gostom in v veliki meri tudi vinogradnikom.

ZARADI FANTA NOŽ V TREBUH

Te dni je postala 16-letna lepa Cveta Perić v Krnjaku pri Karlovcu žrtve ljubosumnosti. V njenega izvoljenca, zakonskega moža Nikolo Todorčiča, je bila zaljubljena tudi neka druga žena, ki je napadla Cveto pri potoku, kjer je prala perilo in jo dvakrat zabolila v trebuh, tako da bo najbrže umrla.

S KAMNOM UBIL STARCA

V sodne zapore v Petrinju so prignali Rado Mečava, iz vasi Gornja Komora, ki je s kamnom ubil starca Ilijo Suziča. Radin sin Ijubomir je pustil pred dnevi očetovo živino na Suzičevo polje. Starec je živino zapodil in ozmerjal sosedovega sina. Ta je pa doma očeta nalagal, da ga je Suzič pretepel. Razjarjeni Mečava je drugi dan navalil na starca in ga s kamnom ubil.

STRAŠNA OSVETA

V vasi Blato pri Petrogradu je žena evangelijskega svečenika Juraja Kerđja proti ponočiji polila z raztopljenim sodo svojem možu obraz. Mož je začel klicati na pomoč in ko so prihiteli sosedi so ga našli s strahovitim razjedenim obrazom. Nesrečnež se je v silnih mukah zvijal in valjal po postelji. Prepeljali so ga takoj v bolnišnico. Mož je nedavno ženo zasačil z drugim in zato je je zapodil iz hiše. Osrmočena žena je pa zasnovala strašno osveto.

NENAVADNO PO-DJETJE

V rovih opuščenega rudnika antimona v Skopski Črni gori nad vasio Nikušanom, je že davno zamrlo življenje. Tam kjer so nekdaj stale barake rudarjev, se solnčijo kače. V dvorišču, kjer so se nekdaj zbirali rudarji pred odhodom na šiht, pa je zdaj farma želv, katero vodi slovenski rudar Franc Avžnar, doma iz okolice Celja, ki je prišel v antimonski rudnik

že leta 1927. Najprej je bil kopač, potem paznik in nazadnje, ko je podjetje že pojemalo, je bil celo edini vodja rudnika. Ko je podjetje propadlo, je tam ostal in uredil si je farmo želv, ki jih neka zagrebška tvrdka kupuje in izvažajo v inozemstvo. V farmi na zapuščenem rudniškem podjetju čaka na izvoz kakih 500 želv.

DIJAKOV ATENTAT NA PROFESORJA

Sarajevsko sodišče razpravlja o razburljivem dogodku, ki se odigral pred zaključkom šolskega leta na sarajevskem učiteljskem. Dijak V. letnika A. Kobačič je stopil v razred in vprašal profesorja, v katerih predmetih je padel. Profesor Atanasković mu je odvrnil, da bo to videl, ko bodo razdeljena izpričevala. Tedaj je dijak potegnil revolver in sprožil. Profesor se je skril za kateder in se mu ni nič zgodilo. Po atentatu se je Kobačič takoj prijavil policiji. Na razpravi je obtoženi dijak zatrjeval, da ni nameraval profesorja ustreliti, marveč da je hotel samo demontirati s strelom. Napadeni profesor je kot prič izjavil, da je bil Kobačič zanikern dijak. Sošolci in obtoženceva gospodinja pa so trdili, da je

zamuja pouk samo zaradi tega, ker je bil večkrat bolan. Zaradi zaslišanja novih prič je bila razprava preložena in se bo vršila 24. avgusta.

ZA DENAR SE DA ZAPIRATI ZA DRUGE

V urad zagrebške policije je prišel neki mož ter dejal, da je Alojz Švajger iz Bukovca, ki je bil obsojen zaradi nekega izgredu na 5 dni zapore. Uradniku se je zdel mož nekam znan in kmalu se je izkazalo, da je v zaporih že večkrat sedel in sicer vsakokrat za druge, ki so ga plačali kot svojega namestnika v zaporih. Tokrat mu je dal pravi Švajger 200 Din za 5 dni. Zdaj bosta sedela oba.

STARINSKE VITEŠKE IGRE

Te dni bo prispelo v Split okrog 500 Čehoslovakov, ki bodo prisostvovali prireditvi stare viteške igre alke v Sinju. Za sinjsko alko so izvedli letos posebno temeljite priprave. Na prireditve čaka med velikim številom tujih gostov tudi mnogo inozemskih novinarjev in fotoreporterjev. Iz Splita bo vozilo v Sinj več posebnih vlakov in avtobusov. Na Korčuli pa bodo priredili znano korčulsko igro "moreško". Iz Splita bo odplovalo na Korčulo več posebnih parnikov. Tej prireditvi bo prisostvovalo veliko število Poljakov, ki so v zadnjih dneh

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretje leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA:

San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO:

Pueblo, Peter Cullig, A. Saffie

Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA:

Indianapolis, Fr. Zupančič

ILLINOIS:

Chicago, J. Bevič, J. Lukanich

Cicero, J. Fabian (Chicago, Cicero, in Illinois)

Joliet, Mary Bamblich

La Salle, J. Spellich

Mascoutah, Frank Augustin

North Chicago, Joe Zelenc

MARYLAND:

Kiltzmilller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN:

Detroit, Frank Stular

MINNESOTA:

Chisholm, Frank Gouze

Ely, Jos. J. Peshel

Eveleth, Louis Gouze

Gilbert, Louis Vessel

Hibbing, John Povše

Virginia, Frank Hrvatich

MONTANA:

Roundup, M. M. Paulan

Washoe, L. Champa

NEBRASKA:

Omaha, P. Broderick

NEW YORK:

Gowanda, Karl Strinsha

Little Falls, Frank Masle

Cleveland, Anton Bobek, Chas. Kartlinger, Jacob Benik, John Slapnik

OHIO:

Berberton, Frank Troha

Girard, Anton Nagode

Lorain, Louis Balant, John Kumse

Youngstown, Anton Kikelj

OREGON:

Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA:

Broughton, Anton Ipavec

Conemangh, J. Brezovec

Coverdale in okolica, M. Rupnik

Export, Louis Supančič

Farrel, Jerry Okorn

Forest City, Math Kamin

Greensburg, Frank Novak

Johnstown, John Polants

Krayn, Ant. Tauželj

Luzerne, Frank Balloch

Midway, John Zust

Pittsburgh, J. Pogacar, Philip Progar

Steelton, A. Hren

Turtle Creek, Fr. Schiffo

West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:

Milwaukee, West Allis, Fr. Skok

Sheboygan, Joseph Kikelj

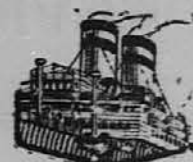
WYOMING:

Rock Springs, Louis Tauchar

Diamondville, Joe Rollich

Vsak zastopnik izda potrdilo za sveto, katero je prejel. Zastopniku toplo priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

Pišite nam za cene vozniš 11-stov. rezervacijo kabin in pojasnila za potovanja.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau)
216 W. 18th St., New York

SHIPPING NEWS

Na parnikih, ki so debelo tiskani, so vrste v domovino izleti pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

2. septembra:
Normandie, Havre
Aquitania, Cherbourg

5. septembra:
Paris v Havre
Bremen v Bremen
Rex v Genoa

8. septembra:
Saturia v Trst

9. septembra:
Manhattan v Havre
Queen Mary v Cherbourg

10. septembra:
Champlain v Havre

12. septembra:
Ile de France v Havre
Berenaria v Cherbourg
Europa v Bremen

16. septembra:
Normandie v Havre

17. septembra:
Aquitania v Cherbourg

19. septembra:
Conte di Savoia v Genoa

22. septembra:
Bremen v Bremen

23. septembra:
Lafayette v Havre
Washington v Havre
Queen Mary v Cherbourg

26. septembra:
Paris v Havre
Vulcania v Trst

29. septembra:
Europa v Bremen

30. septembra:
Normandie v Havre

1. oktobra:
Berenaria v Cherbourg

3. oktobra:
Rex v Genoa

7. oktobra:
Queen Mary v Cherbourg
Manhattan v Havre

9. oktobra:
Bremen v Bremen

10. oktobra:
Ile de France v Havre
Conte di Savoia v Genoa

14. oktobra:
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg

15. oktobra:
Saturia v Trst

16. oktobra:
Europa v Bremen

20. oktobra:
Roma v Genoa

21. oktobra:
Queen Mary v Cherbourg
Washington v Havre

24. oktobra:
Rex v Genoa
Lafayette v Havre
Bremen v Bremen

28. oktobra:
Aquitania v Cherbourg

29. oktobra:
Ile de France v Havre

31. oktobra:
Vulcania v Trst

4. novembra:
Queen Mary v Cherbourg

6. novembra:
Europa v Bremen

7. novembra:
Champlain v Havre
Conte di Savoia v Genoa

11. novembra:
Aquitania v Cherbourg
Normandie v Havre

14. novembra:
Rex v Genoa

18. novembra:
Queen Mary v Cherbourg

20. novembra:
Bremen v Bremen

21. novembra:
Lafayette v Havre
Saturia v Trst

25. novembra:
Normandie v Havre
Berenaria v Cherbourg

28. novembra:
Conte di Savoia v Genoa

2. decembra:
Queen Mary v Cherbourg

3. decembra:
Champlain v Havre

4. decembra:
Europa v Bremen

5. decembra:
Vulcania v Trst

9. decembra:
Normandie v Havre
Aquitania v Cherbourg

12. decembra:
Rex v Genoa

15. decembra:
Bremen v Bremen

16. decembra:
Queen Mary v Cherbourg

3. decembra:
Normandie v Havre

V letošnjem Koledarju je par lepih kratkih po-vesti, ki bodo zanimale ljubitelje leposlovja.